

Referat Udvalget for Teknik & Miljø fredag den 2. maj 2014

Kl. 15:00 i Rådssalen, Allerslev

Indholdsfortegnelse

1. TM - Godkendelse af dagsorden	1
2. TM - Banesti langs Nordvestbanen.....	2

1. TM - Godkendelse af dagsorden

Sagsnr.:

Resumé:**Indstilling:****Beslutning Udvalget for Teknik & Miljø den 02-05-2014:**

Godkendt.

Afbud:

Ivan Mott (Ø)

Sagsfremstilling:**Administrationens vurdering:****Handicappolitik:****Økonomi og finansiering:****Beslutningskompetence:**

2. TM - Banesti langs Nordvestbanen

Sagsnr.: 13/12161

Resumé:

Kommunalbestyrelsen besluttede den 28. oktober 2013 at bevilge midler til rådgivningsbistand til kvalificering af beslutningsgrundlaget vedrørende banestien.

Der fremlægges en risikovurdering for projektet, og en orientering om lodsejernes tilkendegivelser. Der fremlægges to scenarier for stiforløb med tilhørende økonomi og en tids- og procesplan for stiprojektet.

På baggrund af de nye oplysninger i sagen og den samlede risikovurdering, anbefaler administrationen at projektet opgives.

Tilføjet efter møde den 28. april 2014:

Udvalget for Teknik & Miljø og Økonomiudvalget behandlede den 28. april 2014 på et fællesmøde denne sag om omdannelse af Banedanmarks arbejdsvej langs Nordvestbanen til en rekreativ sti.

Udvalget for Teknik & Miljø og Økonomiudvalget valgte at udsætte sagen til fornyet behandling på ekstraordinært fællesmøde mellem UTM og ØU, idet der ønskedes udarbejdet en nærmere økonomisk-juridisk risikovurdering.

Fra advokatfirmaet Bech-Bruun er indhentet et notat om de juridiske aspekter og risici vedr. ekspropriation, og administrationen har i notat af den 30. april 2014 samlet op både på de juridiske og de økonomiske risici, der er forbundet med at gå videre med projektet.

På grund af de meget betydelige juridiske og økonomiske risici, der er forbundet med at gå videre med projektet, er det fortsat administrationens anbefaling, at projektet opgives.

Indstilling:

Koncerndirektionen indstiller:

1. at projektet opgives på grund af de meget betydelige juridiske og økonomiske risici, der er forbundet med at gå videre med projektet.

Beslutning Økonomiudvalget den 02-05-2014:

Anbefales.

Afbud:

Carsten Rasmussen (A)

Lena Holm Jensen (V)

Beslutning Udvalget for Teknik & Miljø den 02-05-2014:

Anbefales.

Afbud:

Ivan Mott (Ø)

Sagsfremstilling:

Administrationen har i de foregående måneder arbejdet på at tilvejebringe et tilstrækkeligt belyst grundlag for en endelig politisk stillingtagen til stiprojektet. Det har

imidlertid været svært at fremskaffe de nødvendige oplysninger, og beslutningsgrundlaget har derfor været meget længere undervejs end administrationen havde forventet.

På baggrund af kommunernes tegningsmateriale og projektbeskrivelse har Banedanmark den 3. april 2014 fremsendt beregninger for den direkte økonomi, der kan trækkes ud af deres kontrakter ved at omdanne arbejdsarealerne til et ubearbejdet stianlæg, og dermed kun delvist retablere arbejdsarealerne.

For Lejre Kommune vil tilskuddet fra Banedanmark overslagsmæssigt ligge mellem 1.150.000 kr. og 1.650.000 kr. afhængigt af behovet for sideflytning af materialer.

Disse beløb er dog omfattet af en vis usikkerhed, idet Banedanmark ikke har indhentet tilbud fra entreprenør på ombygningen af arbejdsvejen, men alene har lavet overslag og har forbeholdt sig, at såfremt opgaven bliver dyrere end overslaget, så vil tilskuddet til kommunerne blive tilsvarende mindre.

Udmelding fra Banedanmark

Banedanmark har en absolut frist i aftalerne med lodsejerne om reetablering af arbejdsarealerne og tilbagelevering af arealerne inden udgangen af 2014.

Banedanmark har i arealaftale med Lejre Kommune af 3. oktober 2013 meddelt, at af hensyn til rettidig varsling af den udførende entreprenørs arbejder, hvad enten der bliver tale om reetablering af arealerne eller ombygning til ny sti, skal Banedanmark have et svar fra Lejre kommune vedrørende endelig beslutningstagen til projektet, senest den 25. april 2014.

Banedanmark har i mail af 25. april 2014 meddelt, at Banedanmark godt kan acceptere en endelig tilbagemelding fra kommunerne vedrørende stillingstagen til stiprojektet til efter Holbæk Kommunes byrådsbehandling den 11. juni 2014.

Banedanmark tager det forbehold, at såfremt kommunerne ønsker stien realiseret, og at entreprenøren samtidigt ikke kan efterleve de økonomiske forventninger både Banedanmark og kommunerne har jf. Banedanmarks overslag på tilskuddet til kommunerne, så skal kommunerne være indstillede på at den sene tilbagemelding kan afstedkomme en reaktion fra Banedanmarks entreprenør.

I så fald vil Banedanmark være nødsaget til at annullere arbejderne i kontrakten med entreprenøren, hvilket (med stor sandsynlighed) vil medføre en kompensation til entreprenøren for tabt arbejdsfortjeneste. En kompensation Banedanmark ville kunne undgå, hvis Banedanmark allerede nu kunne annullere arbejderne i kontrakten.

Banedanmark vil i så fald modregne dette kompensationskrav i det overskud som kommunerne ellers skulle modtage. Banedanmark har meddelt, at de ikke har mulighed for at levere et estimat af denne kompensation.

Såfremt Kommunalbestyrelsen beslutter, at stiprojektet gennemføres skal administrationen indgå endelig aftale med Banedanmark om overdragelse af arbejdsvejen umiddelbart efter beslutning er truffet.

Scenarier for stiforløb og tilhørende økonomi

Administrationen har i samarbejde med Holbæk kommune og et rådgivende ingeniørfirma fået udarbejdet scenarier for stiforløb med tilhørende økonomi. Det økonomiske overslag samt tegningsmateriale er vedlagt i bilag. Der er beregnet anlægsoverslag på 2 scenarier.

1. Stien anlægges, så lodsejerne tilgodeses mest muligt, og der eksproprieres så lidt som muligt i forhold til nyt baneskel. Arbejdsvejen skal flere steder sideflyttes, idet den er anlagt indenfor et 10 meter bredt arbejdsbælte til kørsel med store maskiner, og derfor ikke nødvendigvis følger baneskellet. I følge overslaget vil denne løsning koste Lejre Kommune 1.700.000 kr., når tilskuddet fra Banedanmark er indberegnet.
2. Stien anlægges, så den følger den nuværende arbejdsvejs tracé. I følge overslaget vil denne løsning koste Lejre Kommune 1.570.000 kr., når tilskuddet fra Banedanmark er indberegnet.

Der er desuden beregnet på en mulighed for at benytte den private fællesvej Kisserup Krat på strækningen mellem Bryggervej og Hvalsø. I følge overslaget vil denne løsning yderligere kunne spare Lejre Kommune op imod 275.000 kr. Hertil kommer, at bane og sti ligger tæt op imod hinanden, og på strækninger er der stor højdeforskel mellem bane og sti. En hegning mellem bane og sti er på disse strækninger kalkuleret til 650.000 kr.

For begge scenarier gælder det, at stien forløber ad de mark- og fællesveje, der etableres efter Banedanmarks arbejde er tilendebragt. I byområder vil stien forløbe ad eksisterende veje og stier.

Derudover har Holbæk Kommune ønsket en vurdering af en nulløsning, som notatet nævner som scenarie 3. Hvor scenarie 1 og 2 omfatter en færdig sti med finish (toplag, sikre overgange ved offentlige veje, skilte mv.), omfatter scenarie 3 kun de arbejder, der sammen med erstatninger til de private lodsejere kan betales med det tilskud, som kommunerne modtager fra Banedanmark.

Lodsejertilkendegivelser

I efteråret 2013 blev der taget individuel kontakt til de 14 lodsejerne, og vedlagt er et notat med de tilkendegivelser, som er fremkommet ved lodsejerdialogen. Flere af lodsejerne henviser til, at de allerede har givet udtryk for deres holdninger ved kommunens lodsejermøde, som blev afholdt den 13. juni 2013. Notat fra dette møde er desuden vedlagt som bilag.

Ved dialogen i efteråret 2013 har 9 ud af 14 lodsejere udtrykt, at de er negativt stemte overfor stiprojektet, heraf er 4 dog positivt stemt overfor en løsning, hvor den private fællesvej Kisserup Krat indgår som en del af stien. 3 lodsejere udtrykte uforbeholden opbakning til stiprojektet, mens 2 lodsejere er forbeholdne, men ønsker at indgå i videre dialog med kommunen om projektet.

Sammenfattende er 5 lodsejere imod projektet, 3 lodsejere støtter projektet uforbeholdent, 4 lodsejere kan støtte ved en stiføring ad Kisserup Krat, mens 2 lodsejere er åbne overfor nærmere dialog.

Dialogen mellem Holbæk Kommune og lodsejerne i Holbæk Kommune tegner et nogenlunde tilsvarende billede.

Tids- og procesplan

Administrationen har udarbejdet en detaljeret tids- og procesplan for etablering af Banestien, som vedlægges til orientering. I planen er den samlede proces opdelt i 5 faser, hvoraf fase 2 afsluttes med beslutning i denne sag.

1. Interesseafsøgning, aftalegrundlag, budgetoverslag
2. Projektpræcisering og beslutning om realisering
3. Endelige aftaler, ekspropriation
4. Udbud

5. Udførelse

Tidsplanen har indarbejdet alle kendte procestrin med estimering af forventet tidsforbrug. Nogen af processerne kan dog vise sig at være væsentligt længere end angivet i tidsplanen, og vil således forskybe tidsplanen yderligere. Det gælder særligt fredningsnævnets behandling af projektet, og også eventuel behandlingstid hos klageinstans ved det tilfælde at en myndighedsgodkendelse skulle blive påklaget. Sådanne uforudsete forhold er ikke indarbejdet i tidsplanen, men er beskrevet ud for de enkelte procestrin.

Redegørelse for risici ved banesti-projektet

Lodsejerne har i henhold til den midlertidige ekspropriation til baneudvidelsen en utvetydig ret til at få arealet tilbage i en stand som før ekspropriationsindgrebet. Dette gælder uanset, om kommunen måtte beslutte at etablere en rekreativ sti på arbejdsvejen.

Hvis der ikke kan indgås en frivillig aftale med lodsejeren, vil kommunen kunne ekspropriere det nødvendige areal til banestien. Lodsejerens ret til at kræve arealet tilbage i reableret stand vil i givet fald kunne fortrænges af en kommunal ekspropriation.

Som det fremgår af tidsplanen vil det ikke være muligt at gennemføre en ekspropriation i indeværende år, idet ekspropriationen tidligst vurderes at kunne være gennemført medio 2015. Dette er kun under forudsætning af at de nødvendige myndighedsgodkendelser meddeles, at fredningsnævnet behandler sagen hurtigt, og at hverken lodsejere eller øvrige klageberettigede gør brug af klageadgangen ved disse afgørelser.

Administrationen har udarbejdet et notat med beskrivelse og vurdering af risici ved projektet, som er vedlagt som bilag.

Tilføjet efter møde den 28. april 2014:

Fra advokatfirmaet Bech-Bruun er indhentet et notat om de juridiske aspekter og risici vedr. ekspropriation, og administrationen har i notat af den 30. april 2014 samlet op både på de juridiske og de økonomiske risici, der er forbundet med at gå videre med projektet.

Det fremgår af notatet fra Bech-Bruun, at iværksættelse af en ekspropriationsprocedure, der skal sikre Lejre Kommunes adkomst til de nødvendige arealer, ikke har betydning for Banedanmarks forpligtelse til at reablere og aflevere arealerne til ejerne, når Banedanmarks ekspropriation udløber med udgangen af 2014. Kun hvis Lejre Kommune kan træffe endelig ekspropriationsbeslutning inden udgangen af 2014 og dermed råde over arealerne, vil Banedanmark være fritaget for denne forpligtelse over for lodsejerne.

Bech-Bruun peger i sit notat på to forhold i forbindelse med ekspropriation til stien, som indebærer væsentlige risici:

1. Det vurderes, at der er hjemmel i vejlovens § 43 til at ekspropriere til anlægget af stien, men samtidig stilles spørgsmål ved, om grundlovens nødvendighedskrav som forudsætning for ekspropriation er opfyldt. Er grundlovens nødvendighedskrav ikke opfyldt, vil en ekspropriationsbeslutning blive underkendt af klageinstansen, som er Vejdirektoratet, eller i et eventuelt videre forløb ved de almindelige domstole.

2. Der gøres opmærksom på, at alle nødvendige myndighedsgodkendelser skal være opnået, og såfremt godkendelserne påklages, skal også klageinstansernes stadfæstelser af godkendelserne være opnået, før der kan træffes endelig beslutning om ekspropriation. Er der ikke truffet endelig ekspropriationsbeslutning senest den 31. december 2014, hvor Banedanmarks ekspropriation udløber, vil den ombyggede arbejdsvej, som Lejre Kommune har overtaget fra Banedanmark, uden lovlig adkomst fra 1. januar 2015 ligge på private lodsejeres jord.

Administrationens vurdering:

En forudsætning for hjemlen for ekspropriationen er på plads er at indgrebet for den enkelte lodsejer minimeres mest muligt. Derfor peger administration på stiforløbet i scenarie 1, hvor stien lægges så tæt på baneskellet som muligt. Herudover anbefaler administrationen, at stien henlægges til den private fællesvej Kisserup Krat på strækningen mellem Bryggervej og Hvalsø, hvilket også er den løsning som lodsejerne på strækningen har anbefalet.

Projektidéen med at omdanne den eksisterende arbejdsvej til en rekreativ sti har vist sig at være økonomisk fordelagtig for kommunerne, idet der kan etableres en lang, trafiksikker og attraktiv stistrækning for et relativt lille beløb.

Imidlertid må administrationen henlede kommunalbestyrelsens opmærksomhed på, at flere af projektets procestrin er omfattet af betydelige risici.

Administrationen vurderer, at der ligger en betydelig økonomisk risiko i, at Banedanmark tager det forbehold, at kommunerne skal være indstillet på at et eventuelt erstatningskrav fra Banedanmarks entreprenør for tabt arbejdsfortjeneste på grund af overskridelse af fristen for rettidig varsling af arbejdet, eller eventuel annullering af arbejder vil blive modregnet i det overskud som kommunerne ellers skulle modtage.

Det er ydermere administrationens forventning, at en aftale vil fastlægge en ansvarsfordeling mellem Banedanmark og Lejre Kommune i forhold til retableringen af arbejdsarealerne, herunder omdannelse af arbejdsvejen. Kommunerne har tidligere meddelt Banedanmark, at ønsket fra kommunernes side er, at arealerne omdannes til en ubearbejdet sti. Det må derfor være udgangspunktet for en forhandling med Banedanmark omkring ansvarsfordelingen ved en overdragelse af arealerne til kommunerne.

Det er forventningen, at Banedanmark vil forbeholde sig at kunne videreføre et erstatningsansvar overfor lodsejerne til Lejre Kommune, og derfor vil Lejre Kommune direkte eller indirekte via Banedanmark stå med det fulde økonomiske erstatningsansvar overfor lodsejerne i forhold til eventuelt krav om kompensation for tabt driftsfortjeneste mv. ved et eventuelt projektstop.

Lejre Kommune skal derfor være klar til at påtage sig de fulde juridiske og økonomiske forpligtelser overfor lodsejerne, hvis projektet søges gennemført på nuværende grundlag.

Såfremt Lejre kommune ikke har erhvervet rettigheden til arealerne, når den midlertidige ekspropriation ophører ved udgangen af 2014, er det vurderingen at lodsejerne vil påberåbe sig retten til at få arealerne tilbageleveret i retableret stand, eller alternativt kræver en kompensation i form af leje fra kommunen.

Det er vurderingen, at lodsejeren har en utvetydig ret til at få arealet tilbage i en stand som før ekspropriationsindgrebet. Dette uanset, om kommunen måtte have overvejelser om at etablere en rekreativ sti på arbejdsvejen, og at arbejdsarealet allerede er delvist omdannet til en sti.

Administrationen vurderer, at særligt det forhold at arealerhvervelsen ikke kan ske inden den midlertidige ekspropriation udløber betyder, at et eventuelt projektstop i projektets næste fase vil resultere i forgæves afholdte entreprenørudgifter og rådgiverydelser for op imod 2 millioner kr., og hertil kommer eventuelle erstatningskrav fra lodsejere.

Som det fremgår af vedlagte notat vedrørende projektets risici, så vurderer administrationen, at projektet potentielt rummer så mange risikomomenter, at det vil være forbundet med store økonomiske og juridiske risici for Lejre kommune at gå videre med næste fase af projektet.

På denne baggrund anbefaler administrationen at projektet opgives.

Eller alternativt, såfremt Kommunalbestyrelsen ønsker at gå videre med projektet:

2. at der gives bemyndigelse til borgmester/administration til at indgå en bindende aftale med Banedanmark om at omdanne og overtage arbejdsvejen, og at Banedanmarks besparelse overføres til Lejre Kommune,
3. at kommunalbestyrelsen vælger scenarie 1 for stiforløb kombineret med en skiltning af stien ad Kisserup Krat mellem Bryggervej og Hvalsø og hegning mellem bane og sti, hvor der er store højdeforskelle,
4. at kommunalbestyrelsen beslutter at ekspropriere arealerne til stien, såfremt der ikke kan indgås frivillige aftaler med lodsejerne,
5. at stiprojektet gennemføres uanset om der er tilslutning hertil i Holbæk Kommune,
6. at Lejre Kommune disponerer op til 2,1 millioner kr. til realisering af banesti-projektet ved beslutning om finansiering fra kassen eller nedprioritering af et andet anlægsprojekt.
7. at der heraf frigives 350.000 kr. til rådgivningsydelse i projektets fase 3.

Tilføjet efter møde den 28. april 2014:

Bech-Bruun stiller spørgsmål ved, om grundlovens nødvendighedskrav som grundlag for ekspropriation er opfyldt, og administrationen vurderer, at der er en reel risiko for, at dette ikke er tilfældet, og at en ekspropriationsbeslutning ved påklage kan blive underkendt hos klageinstansen eller senere i det almindelige retssystem.

Administrationen vurderer endvidere, at såfremt Lejre Kommune vælger at gå videre med projektet, så er der meget stor risiko for, at Lejre Kommune sidst i 2014 vil være nødsaget til at fjerne den ombyggede arbejdsvej, som Banedanmark netop har overdraget til Lejre Kommune, fordi Lejre Kommune ikke med udgangen af 2014 har opnået rådighed over de arealer, som den ombyggede arbejdsvej ligger på.

Begge dele vil jf. administrationens notat af den 30. april 2014 kunne medføre betydelige økonomiske udgifter for Lejre Kommune samtidig med, at der ikke er sikkerhed for, at stien i sidste ende vil kunne realiseres.

På grund af de meget betydelige juridiske og økonomiske risici, der er forbundet med at gå videre med projektet, er det derfor fortsat administrationens anbefaling, at projektet opgives.

Handicappolitik:

Som projektet foreligger, vil der være tale om en grusbelagt sti. Det vil således være en sti, som ikke er indrettet til gangbesværede eller personer i rullestol.

Økonomi og finansiering:

Ifølge anlægsoverslaget vil det koste Lejre Kommune 2.100.000 kr. at etablere det scenarie for stien, hvor lodsejerne tilgodeses mest muligt. Dvs. scenarie 1, hvor stien forlægges ind til baneskel, og med skiltning af stien ad Kisserup Krat mellem Bryggervej og Hvalsø.

Tilskuddet fra Banedanmark er dog omfattet af en vis usikkerhed, idet Banedanmark ikke har indhentet tilbud fra entreprenør på ombygningen af arbejdsvejen, men alene har lavet overslag og har forbeholdt sig, at såfremt opgaven bliver dyrere end overslaget, så vil tilskuddet til kommunerne blive tilsvarende mindre.

Derudover har Banedanmark ikke har kunnet varsle den udførende entreprenørs arbejder rettidigt, og det er Banedanmarks forventning, at en eventuel annullering af arbejderne i kontrakten med entreprenøren med stor sandsynlighed vil medføre en kompensation til entreprenøren for tabt arbejdsfortjeneste.

Banedanmark vil i så fald modregne dette kompensationskrav i det overskud som kommunerne ellers skulle modtage. Banedanmark har ikke kendskab til størrelsen at et eventuelt kompensationskrav.

Der er sammen med Holbæk Kommune indhentet et tilbud på rådgivningsydelse vedrørende de næste faser af projektet. Overslaget fra BVK Projektering på rådgivningsydelsen udgør for næste projektfase maksimalt 422.000 kr., som fordeles ligeligt mellem kommunerne. Hertil kommer udgifter til landinspektør og evt. landskabsarkitekt, som samlet skønsmæssigt kan beløbe sig til 125.000 kr. for Lejre Kommune.

Finansiering vil kunne ske ved omprioritering af midler afsat til andre projektet og ved tillægsbevilling finansieret af kassen. Det er en forudsætning for en lovlig hjemmel til ekspropriationen at de fornødne midler til projektet er afsat sammen med beslutningen om at gennemføre stiprojektet om nødvendigt ved brug af ekspropriationsredskabet.

Der er estimeret afledte driftsudgifter for stien til 75.000 kr. årligt.

Beslutningskompetence:

Kommunalbestyrelsen

Bilag:

1. BVK Anlægsoverslag (final)
2. Banestien - Forslag til forløb - strækning 1
3. Banestien - Forslag til forløb - strækning 2
4. Banestien - Forslag til forløb - strækning 3
5. Banestien - Forslag til forløb - strækning 4
6. Banestien - Forslag til forløb ved Raunsbjergvej
7. Banestien - Forslag til forløb ved Kildegården
8. Banestien - Normalprofil scenarie 1, Banens påfyldningsarealer
9. Banestien - Normalprofil scenarie 1, Banens afgravningsarealer.
10. Banestien - Normalprofil scenarie 1, Sneværnsbælter
11. Banestien - Normalprofil scenarie 2, Banens påfyldningsarealer.

12. Banestien - Normalprofil scenarie 2, Banens afgravningsarealer.
13. Banestien - Normalprofil scenarie 2, Sneværnsbælter
14. Notat lodsejermøde juni 2013
15. NOTAT Lodsejer-tilkendegivelser efterår 2013
16. Tids- og processplan Banestien_28042014 til politisk behandling.
17. NOTAT Beskrivelse af risici
18. Notat om ekspropriation til offentlig sti - udkast af 29.4.2014
19. Notat vedr. juridiske og økonomiske risici